

Katarzyna Dymitrow

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

WPLYW SEKTORA USŁUG NA ROZWÓJ GOSPODARCZY REPUBLIKI INDII

Streszczenie: Republika Indii staje się coraz ważniejszym podmiotem gospodarczym na arenie międzynarodowej. Przyczyn tak dynamicznego rozwoju gospodarczego w tym państwie należy upatrywać przede wszystkim w intensywnie rozwijającym się sektorze usług, który stanowi ponad 50-procentowy udział w strukturze PKB Indii i jest ukierunkowany głównie na rynki zewnętrzne. Indie są niezmiennie od wielu lat najczęściej wybieranym miejscem offshoringu/outsourcingu, o czym świadczą światowe rankingi przeprowadzone m.in. przez agencję konsultingową A.T. Kearney. Indie osiągają przewagę nad innymi państwami, ponieważ oferują niskie koszty wysoko wykwalifikowanych pracowników mówiących biegle w języku angielskim. Rozwój trzeciego sektora, dotychczas skoncentrowany na kilku kategoriach usługowych (usługi informatyczne, biznesowe, komunikacyjne, bankowe oraz hotelowe i restauracyjne), może rejestrować wysokie stopy wzrostu również w innych obszarach: usługach prawniczych, transportowych, ubezpieczeniowych i związanych z obrotem nieruchomościami. Z usług IT w Indiach korzysta ogromna liczba przedsiębiorstw z całego świata, dając możliwość rozwoju licznej części społeczeństwa indyjskiego. Zagraniczne firmy nie tylko dają miejsce pracy dla tysięcy Indusów, ale przede wszystkim dzielą się najnowszymi technologiami i *know-how*. W artykule podjęto próbę syntetycznego scharakteryzowania sektora usług i jego znaczenia dla gospodarki Indii.

Słowa kluczowe: rozwój gospodarczy, outsourcing, offshoring.

1. Wstęp

Od 2000 r. obserwuje się wyraźny boom gospodarczy Republiki Indii, która stała się państwem o ogromnym potencjale rozwoju ekonomicznego. Jedną z przyczyn szybkiego rozwoju gospodarki Republiki Indii jest bardzo dynamicznie rozwijający się rynek usług. Ukierunkowany głównie na rynki zewnętrzne skoncentrowany jest przede wszystkim na kilku kategoriach biznesowych (usługi finansowe, administracyjne, komunikacyjne, bankowe, biznesowe), ale ich zakres nieustannie się powiększa. Rynek usług stanowi aktualnie najważniejszy sektor gospodarczy w tym państwie. Jego dynamicznemu rozwojowi sprzyja polityka rządu, rozwój badań naukowych, przeprowadzone reformy, praktyczne kształcenie inżynierów branży software, otwarcie granic dla importu, stworzenie zachęt dla inwestorów zagranicznych, niskie koszty utrzymania obiektów na terenie Indii oraz globalizacja gospo-

darki światowej, która powoduje wzrost zapotrzebowania na wszelkiego rodzaju usługi będące przedmiotem obrotu międzynarodowego. Jeśli dołączyć do takich warunków gospodarczych tanią, a jednocześnie bardzo dobrze wykształconą kadre pracowniczą biegle władającą językiem angielskim, to uwypukla się fundament, na jakim zaczął powstawać obecny, coraz lepiej rozwinięty rynek usług w Indiach.

2. Outsourcing i offshoring w Indiach

Rynek usług budują przede wszystkim outsourcing i offshoring. Offshoring to przeniesienie części lub całości produkcji danego przedsiębiorstwa do innego państwa. Z kolei z outsourcingiem mamy do czynienia, gdy dane przedsiębiorstwo przekazuje wykonanie części swoich działań zewnętrznej, najczęściej zagranicznej firmie, która się w nich specjalizuje. Outsourcing i offshoring pozwalają skoncentrować się przedsiębiorstwu na jego podstawowych, bądź po prostu bardziej istotnych dla jego rozwoju, zagadnieniach. Najczęściej przekazywane są zadania typu administracyjnego czy finansowego, jak księgowanie, fakturowanie, raportowanie. Przedsiębiorstwa decydują się na outsourcing i offshoring, kiedy mogą osiągnąć istotną redukcję kosztów, gdyż w innym państwie koszty tej samej pracy (w porównaniu z państwem rodzimym) są o wiele niższe. Pozwala to wówczas na wykonanie tych samych zadań za niższą kwotę, dzięki czemu przedsiębiorstwo oszczędza na określonej usłudze, mogąc zainwestować większą kwotę w swój rozwój w innych dziedzinach.

Zaletą outsourcingu i offshoringu jest niewątpliwie możliwość znacznej redukcji kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, wyposażenia, infrastruktury oraz administracji. Osiąga się mniejsze koszty zatrudnienia, ogranicza się wydatki na urządzenia (wszelkie naprawy oraz koszty związane z kupnem nowych) niezbędne do wykonywanej pracy, eliminuje się również wszelkie dodatkowe koszty, związane m.in. z remontem budynku w siedzibie firmy. Przedsiębiorstwo ma też szansę skoncentrowania się na swojej specjalizacji, a dzięki redukcji kosztów może inwestować. Niewątpliwie jednak największą zaletą outsourcingu i offshoringu jest możliwość wyboru najbardziej utalentowanych pracowników na całym świecie.

Offshoring i outsourcing nie są jednak pozbawione wad. Wiążą się one m.in. z ryzykiem gospodarczym, które jest znacznie wyższe niż w przypadku operacji lokalnych, ponieważ jego szacunki muszą uwzględniać czynniki ekonomiczne (m.in. poziomy płac zagranicznych, kursy walutowe, koszty komunikacji), polityczne (m.in. działania rządu, kampanie mające na celu przeciwdziałanie eksportowi miejsc pracy, zagraniczne zagrożenia terrorystyczne) i strategiczne (w tym dostępność wykwalifikowanych pracowników i możliwość ich utrzymania w firmie, umiejętność dostosowywania oferty usługowej do zmieniających się oczekiwań klientów, nowych regulacji prawnych i technologii). Brak doświadczenia w kalkulacji kosztów projektu lub celowe zaoferowanie zaniżonych cen dla zdobycia zlecenia mogą mieć tragiczne skutki finansowe wobec długotrwałego charakteru umów i wysokich kosztów rezygnacji z nich [Szymaniak 2008, s. 279-280]. Niechęc wobec offshoringu

może wynikać też z obaw przed uzależnieniem się od zewnętrznego podmiotu. Atrakcyjność danego państwa bądź regionu pod względem inwestycyjnym bada m.in. agencja konsultingowa A.T. Kearney, która opracowała „Global Services Location Index”, opierając swoją ocenę na następujących czynnikach: kompetencje i dostępność pracowników (liczone w skali od 0 do 3), atrakcyjność finansowa (liczona w skali od 0 do 4), otoczenie biznesowe (liczone w skali od 0 do 3).

Tabela 1. Czynniki składowe Global Services Location Index

Kategoria	Podkategoria
Atrakcyjność finansowa (40%)	koszty wynagrodzeń
	koszty infrastruktury
	koszty podatkowe i inne
Kompetencje i dostępność pracowników (30%)	doświadczenie i umiejętności biznesowe
	dostępność siły roboczej
	edukacja i znajomość języków
	fluktuacja
Otoczenie biznesowe (30%)	ekonomiczne i polityczne aspekty
	infrastruktura państwa
	kulturowa zdolność adaptacji
	bezpieczeństwo własności intelektualnej

Źródło: [Kearney 2004, s. 5].

Według A.T. Kearney, najważniejszym czynnikiem decydującym o przenoszeniu produkcji w wybrane regiony świata w najbliższych 20 latach będą nadal niskie koszty produkcji oraz kompetencje i dostępność pracowników. Kraje rozwijające się pozostają atrakcyjne dla krajów rozwiniętych ze względu na możliwość otrzymania wysokiej jakości usług za niższe koszty niż na rodzimym rynku.

Wyniki analiz zaprezentowane w tab. 2 dotyczą pięciu najbardziej atrakcyjnych miejsc lokalizacji offshoringu/outsourcingu na świecie (agencja konsultingowa A.T. Kearney stworzyła ranking 50 miejsc).

Tabela 2. Najbardziej atrakcyjne miejsca lokalizacji offshoringu/outsourcingu usług na świecie

Państwo	Dostępność i umiejętności zasobów ludzkich	Atrakcyjność finansowa	Otoczenie biznesowe	Ocena całościowa
1. Indie	2,34	3,22	1,44	7,00
2. Chiny	2,25	2,93	1,38	6,56
3. Malezja	1,26	2,84	2,02	6,12
4. Tajlandia	1,21	3,19	1,62	6,02
5. Brazylia	1,78	2,64	1,47	5,89

Źródło: [Kearney 2007, s. 2].

Tabela 3 przedstawia, jakie typy usług eksportują Indie. Zauważa się, że pod względem 6 kategorii usług Indie znajdują się w pierwszej dziesiątce krajów najczęściej wybieranych w skali światowej. Są uznane za jedno z najbardziej atrakcyjnych miejsc wykonywania usług informatycznych, informacyjnych oraz biznesowych.

Tabela 3. Główni eksporterzy usług wybranych kategorii w 2006 r.

	Wartość w mln	Roczna stopa wzrostu w %		Wartość w mld	Roczna stopa wzrostu w %
Usługi informatyczne i informacyjne			Usługi telekomunikacyjne		
1. UE	70 085	14	1. UE	30 161	20
2. Indie	21 461	...	2. USA	6 257	20
3. USA	10 096	3	3. Kuwejt	3 398	162
4. Izrael	5 289	17	4. Indie	1 096	11
5. Kanada	4 034	3	5. Rosja	739	19
Usługi komunikacyjne			Pozostałe usługi biznesowe		
1. UE	37 202	18	1. UE	343 966	12
2. USA	6 578	19	2. USA	74 926	16
3. Kuwejt	3 398	162	3. Indie	30 923	-
4. Kanada	2 302	6	4. Japonia	30 677	12
5. Indie	2 191	11	5. Chiny	28 973	24
Usługi finansowe			Usługi ubezpieczeniowe		
1. UE	120 752	28	1. UE	30 744	30
2. USA	42 814	19	2. USA	9 276	19
3. Szwajcaria	11 696	12	3. Szwajcaria	5 229	19
4. Hongkong	9 268	48	4. Kanada	3 457	8
5. Japonia	6 151	22	5. Japonia	1 576	80
6. Singapur	4 064	34	6. Singapur	1 466	21
7. Republika Korei	2 543	54	7. Meksyk	1 263	-19
8. Indie	2 071	41	8. Indie	1 116	20
9. Kanada	1 897	19	9. Chiny	548	0
10. Tajwan	1 232	-19	10. Tajwan	532	46

Źródło: [International... 2008, s. 123-150].

Przekonującym argumentem dla potencjalnych inwestorów jest przede wszystkim dotychczasowe doświadczenie firm i pracowników indyjskich. Wynika ono nie tylko ze skali prowadzonej działalności, lecz również z kwalifikacji pozyskanych przez miejscową siłę roboczą w wyniku pracy za granicą. Reformy gospodarcze spowodowały bowiem, że od początku 2000 r. obserwuje się reemigrację rodzimej,

dobrze wykształconej siły roboczej, ponieważ globalne koncerny informatyczne, elektroniczne i biotechnologiczne coraz częściej otwierają w Indiach swoje centra usług wspólnych (*Shared Service Center* – SSC). Jest to niezależna wyodrębniona organizacja, realizująca funkcje wsparcia korporacji, nastawiona na satysfakcję klienta i ciągle doskonalenie. Stosuje ona zoptymalizowane i wystandardyzowane procesy dla funkcji wsparcia, mające poprawić obsługę procesów biznesowych. SSC jest etapem w ewolucji organizacyjnej korporacji, dzięki któremu organizacje mogą wybierać procesy dobre do outsourcingu. Zgodnie z wynikami badań najpowszechniej przenoszone do centrów usług wspólnych procesy obejmują podstawową finansową obsługę transakcji, usługi informatyczne i obsługę kadrową [Wróbel 2010, s. 234]. Jednocześnie odsetek migracji zarobkowej absolwentów IT spadł do 30%. Podkreśla się również, że indyjska siła robocza jest mobilna w zakresie szkoleń i dostosowywania się do profilu i oczekiwań inwestorów i klientów. Długoletnie kontakty w ramach przedsięwzięć offshoringowych wykształciły u usługodawców indyjskich wrażliwość na zachodnie standardy biznesowe oraz zaznajomiły ich z zachodnią etyką pracy, co przekłada się na wzrost wydajności i jakości świadczonych usług [Szymaniak 2008, s. 290]. Kluczową rolę w rozwoju sektora usług w Indiach odegrały również przedsiębiorstwa międzynarodowe i bezpośrednie inwestycje zagraniczne ulokowane w tym państwie oraz polityka władz na rzecz ich przyciągnięcia. Rząd indyjski prowadzi kompleksową politykę w kierunku napływu kapitału zagranicznego do trzeciego sektora. We współdziałaniu z władzami lokalnymi utworzono kilkanaście stref o szczególnie korzystnych warunkach dla lokalizacji offshoringu usług, np. w Bangalur, Bombaju, Pune, Hajdarabad czy Chennai [Szymaniak 2008, s. 289]. Napływ BIZ oznacza bowiem przede wszystkim transfer technologii i *know-how*, co jest uznawane za główny motor wzrostu i postępu. Dzięki niemu pracownicy danej firmy nieustannie pogłębiają swoją wiedzę na dany temat i zdobywają cenne doświadczenie, które mogą w późniejszym czasie wykorzystać w firmach krajowych lub rozpoczynając własną działalność usługową.

Na wzrost znaczenia sektora usług w ostatnich latach wpłynęło wiele czynników, m.in.: przejście do intensywnych metod organizacji produkcji za pomocą usług (np. splintering); gwałtowny wzrost popytu finalnego na usługi ze strony konsumentów krajowych i zagranicznych; dokonujący się postęp technologiczny, którego implikacją było pojawienie się nowych produktów i usług (IT i sektor telekomunikacyjny). Dzięki rewolucji w IT i sektorze telekomunikacyjnym możliwe stało się dostarczanie usług na dalekie odległości po racjonalnych kosztach, czego konsekwencją był wzrost obrotu usługowego w Indiach. W Indiach eksport usług w latach 90.

XX wieku rósł przeciętnie o 15% rocznie (21% rocznie w latach 1998-2000) w porównaniu z 9% w latach 80. Eksport usług wzrósł w latach 90. czterokrotnie, osiągając poziom 25 mld dol., co stanowiło 35% eksportu ogółem, z czego 1/3 stanowił eksport software. Najbardziej dynamicznie rosnącym segmentem wymiany usług są usługi biznesowe i usługi IT; wynika to z przeprowadzonych w latach 90. reform ekonomicznych, tj. deregulacji, prywatyzacji oraz otwarcia gospodarki indyjskiej na bezpośrednie inwestycje zagraniczne [Kłosiński 2008, s. 124].

3. Przedsiębiorstwa korzystające z indyjskiego rynku usług

Indie są niezwykle atrakcyjnym miejscem lokalizacji offshoringu/outsourcingu usług dla ogromnej liczby firm, głównie z USA. Przewyższają one inne państwa pod względem kosztów oraz dostępności doświadczonych specjalistów ze znajomością języka angielskiego. Państwo to jest coraz bardziej liczącą się na świecie potęgą informatyczną. Dynamiczny rozwój outsourcingu usług IT w Indiach rozpoczął się, kiedy takie firmy, jak American Express, British Airways, Swissair przeniosły swoje operacje związane z obsługą klientów. Tworzyły one w pełni zależne od macierzystych spółek oddziały oraz spółki-córki (tzw. *captive outsourcing*), zlecając im do wykonania najprostsze, powtarzalne czynności, takie jak wprowadzanie danych czy telemarketing. Osiągały przy tym spore oszczędności, bo koszty pracy są wielokrotnie niższe w Indiach niż w krajach zachodnich. Oddziały i spółki-córki były pod pełną kontrolą spółek-matek, dzięki czemu minimalizowano ryzyko związane z wydzieleniem procesów na zewnątrz [*Indyjski rynek...* 2006, s. 3].

Firmy zagraniczne początkowo przenosiły do Indii usługi związane z obsługą klienta (głównie *call center*). W późniejszym czasie były to bardziej skomplikowane usługi biznesowe, np. rachunkowość, usługi biurowe i administracyjne. Następnie zaczęto przenosić najbardziej zaawansowane formy outsourcingu usług w postaci ośrodków badawczo-rozwojowych oraz usług architektonicznych, medycznych, usług inżynierskich, reklamy i marketingu [Szymaniak 2008, s. 246].

Bardzo pomocne w rozwoju indyjskiego sektora usług IT okazało się doświadczenie specjalistów, którzy wcześniej emigrowali (wielu z nich pracowało w Dolinie Krzemowej w USA i innych instytucjach badawczych wielkich amerykańskich korporacji). Od lat 70. absolwenci wyższych szkół inżynierskich stanowili jedną z głównych grup imigrantów do USA, tzw. *brain drain*. W 2000 r. w USA mieszkało 837 tys. osób powyżej 25 roku życia pochodzących z Indii, z tego 80% miało ukończone studia wyższe. Między innymi dzięki ich doświadczeniu firmy indyjskie doskonale wykorzystały koniunkturę na świecie w związku z rokiem 2000 i potrzebą przestawienia starego oprogramowania (Y2). Wiele światowych firm zlecało im część zadań z tym związanych. Zdobyte wtedy kontakty bardzo szybko pozwoliły na zajęcie znaczącej pozycji i zwiększenie udziału na globalnym rynku usług biznesowych. Wraz z rosnącą siłą krajowych przedsiębiorstw niektóre zagraniczne firmy stawały się mniej konkurencyjne i ich właściciele decydowali się na ich sprzedaż lokalnym firmom [Szymaniak 2008, s. 247]. Powstały silne indyjskie przedsiębiorstwa, które wkrótce stały się globalnymi dostawcami usług IT. Do największych należą: Tata Consulting Services, Infosys, Wipro Spectramind, EXL Sernice, One-Source, WNS. Przedsiębiorstwa te są zrzeszone w organizacji NASSCOM, która odgrywa bardzo ważną rolę w rozwijaniu międzynarodowych kontaktów i pozyskiwaniu odbiorców usług IT [Szymaniak 2008, s. 247]. Firmy te znajdują się w rankingu światowych liderów outsourcingu. Swoją pozycję zawdzięczają w dużym stopniu także koncernom amerykańskim, które na początku lat 90. zaczęły z dużą intensywno-

nością lokować swoje usługi w tym kraju i od tego czasu sektor rozwija się niezwykle dynamicznie, szczególnie zaś po roku 2000. O ile wartość usług IT w 2002 r. wynosiła 2,5 mld dol., o tyle w 2006 r. wyniosła już 17,8 mld dol., czyli wzrosła siedmiokrotnie, zwiększając tym samym udział w tworzeniu PKB z 1,2 do 4,8%. Oceniając rynek outsourcingu i offshoringu usług w Indiach, warto zwrócić uwagę na kilka zjawisk. Po pierwsze, biorąc pod uwagę usługi IT, usługi BPO i usługi B+R, należy stwierdzić, że udział poszczególnych rodzajów usług w globalnej ich wartości na rok 2008 wynosi odpowiednio: 59,7, 23,9, 16,4%. Struktura ta w latach 2002-2007 zmieniła się nieznacznie, zwiększył się natomiast udział usług BPO (z 20,4% w 2002 r.). Jednocześnie warto podkreślić, iż największy przyrost wartości w usługach BPO nastąpił w latach 2002-2004, głównie ze względu na sześciokrotny wzrost eksportu (z 500 mln do 3,2 mld dol.). Natomiast biorąc pod uwagę lata 2000-2006, należy stwierdzić, że ogólna wartość indyjskich usług BPO wzrosła czternastokrotnie (z 0,5 do 7,2 mld dol.). Zatrudnienie w roku 2006 osiągnęło 1,3 mln osób. Średnioroczna stopa wzrostu zatrudnienia w tym okresie wyniosła w przypadku usług IT 24%, a w przypadku usług BPO 43%. W południowoindyjskim Bangalurze w ciągu ostatnich dziesięciu lat powstało komputerowe centrum świata. Po drugie, indyjski sektor usług nastawiony jest głównie na rynek zewnętrzny, bo 79% usług jest eksportowanych. W usługach IT, BPO i B+R eksport wynosił w przypadku usług IT 75% (13,2 mld dol.). Indie 67% usług kierują na rynek amerykański, 25% do UE, w tym tylko do Wielkiej Brytanii 15%, pozostali 8%. Po trzecie, szacunki dotyczące rozwoju rynku omawianych usług zakładają boom rozwojowy, dla indyjskich usług przypadnie on na kolejne lata. Wzrastać będzie wartość usług BPO, głównie na eksport, który będzie się stale zwiększać [Kłosiński 2008, s. 63].

Największe indyjskie firmy informatyczne nazwane „Wielkimi Mogołami IT”:
Tata Consultancy Services (TCS), WIPRO, INFOS, zatrudniają miesięcznie tysiące nowych pracowników. Przeniknęły finansową strukturę transakcji bankowych, specjalizując się w usługach dla całego świata. Ze względu na niskie koszty usług i wysoką jakość stały się faworyzowanymi partnerami znanych firm z Zachodu. Warto dodać, że ekspansja indyjska IT polega również na szukaniu coraz to innych obszarów. Na przykład rynek usług prawnych określa się globalnie na sumę 250 mld dol. Tam również Indie zyskują coraz większy udział, przygotowując kontrakty, negocjacje, prowadząc badania. Buduje się informatyczne wieżowce, nie tylko w Bangalorze, Mumbai i Delhi, ale również na obszarach nowych dla informatycznego boomu: w Chennai, Punie czy Hyderabadzie. Owe przyszłe centra biznesu IT określono mianem nowego Manhattanu [Bhutani, Tokarski 2007, s. 111-112].

Z usług informatycznych Indii korzysta Bank Światowy i europejskie systemy bankowe. Co więcej, Indie otwierają swój rynek wewnętrzny na Europę, dla której produkcja na taką skalę stanowi wielkie wyzwanie. Indie chcą szybko nadrobić wielowiekowe zacofanie w różnych dziedzinach, a rosnąca konsumpcja jest tego dowodem. Przykładem jest największa sieć komórkowa, jaką na terenie subkontynentu

indyjskiego założył Bharatri Mittal. Pokazany na kongresie biznesu w Monte Carlo indyjski telefon komórkowy jest produktem tańszym od telefonów europejskich, a zarazem o wiele bardziej technicznie zaawansowanym [Bhutani, Tokarski 2007, s. 130].

4. Uwagi końcowe

Sektor usług w Indiach niewątpliwie przyczynia się w ogromnym stopniu do dynamicznie rozwijającej się gospodarki tego kraju. Jego udział w kształtowaniu struktury PKB nieustannie wzrasta, przekraczając aktualnie ponad 54%. Ta część gospodarki jest w bardzo dużym stopniu wspierana przez rząd, gdyż powoduje przepływ najnowszych technologii, *know-how* oraz zapewnia miejsca pracy tysiącom Indusów, determinując tym samym możliwości rozwoju tego sektora oraz rozwoju gospodarczego państwa ogółem. Wysoką atrakcyjność Indii jako miejsca lokowania usług outsourcingowych oraz offshoringowych potwierdził ranking przedstawiony przez firmę konsultingową A.T. Kearney, oceniając bardzo wysoko dostępność i umiejętności pracowników oraz atrakcyjność finansową. Są to niewątpliwie bardzo cenne walory, przyciągające kolejnych inwestorów z całego świata. Najniżej ocenione otoczenie biznesowe ulegnie zapewne zmianie w najbliższych latach, gdyż przedsiębiorstwa oraz państwo nieustannie pracują nad takimi procesami, jak zwiększenie bezpieczeństwa własności intelektualnej czy polepszenie poziomu infrastruktury (ograniczające również rozwój pozostałych sektorów). Ważnym czynnikiem, mającym wpływ na dalszy, dynamiczny rozwój sektora usług, jest sprzyjająca polityka rządu oraz wiele różnego rodzaju polityczno-ekonomiczno-społecznych uwarunkowań.

Literatura

- Bhutani S., Tokarski S., *Nowoczesne Indie. Wyzwania rozwoju*, Prace Monograficzne Zakładu Krajów Pozaeuropejskich Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2007.
- Indyjski rynek usług outsourcingowych, Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady RP w New Delhi, New Delhi 2006.
- International Trade Statistics 2008*, WTO, Geneva 2008.
- Kearney A.T., *Making Offshore Decisions*, 2004.
- Kearney A.T., *Offshoring for Long-Term Advantage*, "The 2007 A.T. Kearney Global Services Location Index", Chicago 2007.
- Kłosiński K. (red.), *Chiny-Indie. Ekonomiczne skutki rozwoju*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2008.
- Sporek T. (red.), *Świat, Europa i Polska w dobie współczesnych przemian gospodarczych, Tom I*, AE, Katowice 2008.
- Szymaniak A. (red.), *Globalizacja usług: outsourcing, offshoring i shared services center*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Wróbel A., *Znaczenie sektora usług dla rozwoju gospodarczego Indii*, „Stosunki Międzynarodowe” 2010, nr 1-2.

THE IMPACT OF SERVICE SECTOR ON THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF INDIA

Summary: The Republic of India is becoming more and more respectable economic power on the international arena. It is the intensively being developed sector of services, constituting 50% of GDP aiming mostly at foreign markets, which constitutes the root cause of the dynamic economic development of the country. India has been an invariably chosen place of outsourcing/offshoring for many years, which is supported by worldwide rankings, conducted, among others, by A. T. Kearney Consulting Agency. India has been gaining power over other countries due to the fact that it offers low costs of highly-qualified workers who speak English fluently. The development of the third sector has been focused on several categories of service up till now (IT services, business, communication, banking, hotels and restaurant services), and can boast high levels of growth also in other areas: legal services, transportation, insurance, services and those connected with real estate. A great number of companies all over the world take advantage of Indian IT, which facilitates the development of a considerable part of Indian society. It is not only places of work for thousands of Indian people which are guaranteed by foreign companies, but first of all sharing of cutting-edge technologies and know-how. The article attempts at synthetic characterisation of the service sector and its meaning for Indian economy.

Keywords: economic development, outsourcing, offshoring.